

FAY WELDON

**Leven en liefdes
van een duivelin**

Vertaling Frans van der Wiel

GROTE LETTER BIBLIOTHEEK
DEVENTER

1

Mary Fisher woont in een Hoge Toren aan de rand van de zee: ze schrijft veel over het wezen van de liefde. Ze vertelt leugens.

Mary Fisher is drieënveertig en aan liefde gewend. Er is altijd wel een man die haar bemint, soms wanhopig veel en zo nu en dan beantwoordt ze die liefde, maar zonder wanhoop, volgens mij. Ze schrijft romantische romans. Ze vertelt zichzelf en de wereld leugens.

Mary Fisher heeft een saldo van \$ (VS) 754.300.- op een bank in Cyprus, waar de belastingwetten soepel zijn. Dit bedrag staat gelijk aan £ 502.867 sterling, 1.931.009 Duitse marken, 1.599.117 Zwitserse franken, 185.055.050 yen, enzovoort, de munt doet er nauwelijks toe. Het leven van een vrouw is wat het is, in elke uithoek van de wereld. En waar je ook komt is het hetzelfde – wie heeft, zoals Mary Fisher, zal gegeven worden en wie niet heeft, zoals ik, zal zelfs wat ze heeft ontnomen worden.

Mary Fisher heeft al haar geld zelf verdiend. Volgens Jonah, haar eerste man, was kapitalisme immoreel en ze geloofde hem, omdat ze zacht en plooibaar van aard was. Anders had

Mary Fisher nu ongetwijfeld een flinke beleggingsportefeuille gehad. Nu bezit ze vier huizen waarvan de gezamenlijke waarde – afhankelijk van de markt voor onroerend goed – tussen een half en één miljoen dollar schommelt. Een huis heeft financieel gezien alleen betekenis als er iemand is die het wil kopen, of als je het over je hart kunt verkrijgen het te verkopen. Anders is een huis slechts een plek om te wonen, of een plek waar degenen met wie je te maken hebt kunnen wonen. Als je geluk hebt, geeft huizenbezit je gemoedsrust; zonder dat geluk geeft het ergernis en ongenoegen. Ik wens Mary Fisher geen geluk wat haar huizen betreft.

Mary Fisher is klein en knap en fijngebouwd, geneigd tot flauwvallen en huilen en slapen met mannen terwijl ze doet alsof het niet zo is. Mary Fisher wordt bemind door mijn man, die haar accountant is.

Ik hou van mijn man en ik haat Mary Fisher.

2

Nu. Buiten draait de wereld: de getijden beuken tegen de rotsen aan de voet van de toren van Mary Fisher en vallen weer terug. In Australië

huilen de grote gombomen hun bast weg; in Calcutta spatten ontelbare vonken van menselijke energie op, flakkeren en sterven weg; in Californië smeden surfers hun ziel aaneen met schuim en flapperen de eeuwigheid in; in de grote wereldsteden vormen groepen dissidenten hun grimmige ketens van onvrede en slaan wortels van verandering in de zwarte grond van ons aards bestaan. Maar ik zit vast, gevangen in mijn lichaam, gebonden aan één plek en ik haat Mary Fisher. Het is het enige dat ik kan doen. Haat obsedeert en verandert me: het is alles wat ik meegekregen heb. Ik heb het nog maar pas ontdekt.

Beter haten dan treuren. Ik zing de lof van de haat en alle energie die ermee gepaard gaat. Ik zing een jubelzang op de dood van de liefde.

Als je van de toren van Mary Fisher landinwaarts gaat, via de begrinte bocht van de oprit (de tuinman verdient \$ 110 per week, wat in elke munteenheid laag is), door de winderige laan met deerlijk aangetaste populieren (misschien is dat zijn wraak) haar terrein af, de straatweg op en de westelijke heuvels door en de grote korenvlakte over en dan nog eens honderd kilometer verder, kom je bij voorsteden en het huis waar ik woon: bij het groene tuin-

tje waar de kinderen van mij en Bobbo spelen. Er staan duizend min of meer gelijksoortige huizen in oostelijke, noordelijke, westelijke en zuidelijke richting: wij wonen in het midden, precies in het midden van een wijk die Eden Grove heet. Een buitenwijk. Stad noch dorp: er tussenin. Groen, lommerrijk, welvarend en, volgens sommigen, mooi. Ik geef toe dat je beter hier kunt wonen dan in een straat in het hartje van Bombay.

Ik weet hoe centraal ik zit op deze centrumloze plek, want ik breng heel wat tijd door met landkaarten. Ik wil de topografie van het ongeluk kennen. De afstand tussen mijn huis en de toren van Mary Fisher is honderdacht kilometer, of zevenenzestig mijl.

De afstand tussen mijn huis en het station is één en een kwart kilometer en van mijn huis naar de winkels is het 660 meter. Anders dan de meeste van mijn burens rijdt ik geen auto. Mijn coördinatievermogen is niet zo goed als dat van hen. Ik ben vier keer voor mijn rijexamen gezakt. Ik kan net zo goed lopen, zeg ik, want veel meer is er niet te doen als je de hoeken hebt geveegd en de vlakken hebt gepeetst in deze wijk, die als paradijs is opgezet. Heerlijk, zeg ik, en zij geloven me, om door de

hemel te kuieren.

Bobbo en ik wonen in Nightbird Drive nummer 19. Het is een van de betere straten in het beste deel van Eden Grove. Het huis is nog nieuw: wij zijn de eerste bewoners. Er weer-galmt niets. Bobbo en ik hebben twee badka-mers en doorzonramen en we wachten op het volgroeien van de bomen: dan hebben we bin-nenkort zelfs geen inkijk.

Eden Grove is een gemoedelijke wijk. Mijn burens en ik vragen elkaar regelmatig te eten. We praten meer over dingen dan over ideeën; we wisselen informatie uit, geen theorieën; we houden onszelf overeind door over het bijzon-dere te denken. Het algemene is beangstigend. Ga te ver in het verleden en je vindt onwer-kelijkheid, ga te ver in de toekomst en je stuit op hetzelfde. Het nu moet precies in balans zijn. Tegenwoordig zet men zijn gasten spare-ribs voor, op z'n Chinees, heel gewaagd, met papieren servetten en vingerkommetjes. Het riekt naar verandering. De mannen knikken en lachen: de vrouwen trillen en glimlachen en la-ten schalen vallen.

We hebben het goed, hoor ik van Bobbo. Hij is steeds minder vaak thuis, dus zegt hij het niet meer zo vaak als vroeger.

Houdt Mary Fisher van mijn man? Beantwoordt zij zijn liefde? Kijkt ze in zijn ogen en praat ze zonder woorden met hem?

Ik mocht een keer mee op bezoek bij haar en struikelde over het tapijt – een echte kasjmier ter waarde van \$ 2.540 – toen ik op haar toeliep. Ik ben een meter negenentachtig lang, wat prima is voor een man, maar niet voor een vrouw. Zo blond als Mary Fish er is, zo donker ben ik en ik heb een vooruitstekende kaak zoals je vaker bij lange, donkere vrouwen ziet en ogen die tamelijk diep in mijn gezicht verzonken liggen en een kromme neus. Mijn schouders zijn breed en hoekig en mijn heupen breed en vlezig en de beenspieren zijn goed ontwikkeld. Mijn armen, ik zweer het, zijn te kort voor mijn lichaam. Mijn aard en mijn uiterlijk zijn met elkaar in tegenspraak. Ik had pech, zou je kunnen zeggen, in de grote loterij die het vrouwenleven is.

Toen ik over het kleed struikelde grinnikte Mary Fisher en ik zag haar ogen naar die van Bobbo flitsen alsof dit een scène was die ze al voorzien hadden.

‘Vertel eens wat over je vrouw,’ zal ze gemompeld hebben na het vrijen.

‘Lomp,’ zou hij gezegd hebben. Met een bé-

tje geluk had hij er misschien aan toegevoegd: ‘Geen schoonheid, maar een best mens.’ Ja, ik denk dat hij zoiets gezegd zal hebben, al was het alleen maar om zichzelf te verontschuldigen en mij te ontkennen. Je kunt van een man niet verwachten dat hij trouw is aan een bewonderenswaardige moeder en een goede echtgenote – dergelijke begrippen missen de dwang van de erotiek.

Zou hij ook, schuldig en opgewonden schaterend, hebben opgemerkt: ‘Ze heeft vier moedervlekken op haar kin en uit drie ervan groeien haren’? Ik denk van wel; wie zou dat kunnen weerstaan, giechelend en gillend en kietelend in bed, na het vrijen, bezig het leven te proeven.

Ik weet bijna zeker dat Bobbo op een of andere manier zal hebben gezegd, zoals getrouwde mannen dat doen: ‘Ik hou van haar. Ik hou van haar, maar ik ben niet verliefd op haar: niet zoals op jou. Begrijp je wat ik bedoel?’ En Mary Fisher zal geknikt hebben dat ze het heel goed begreep.

Ik weet hoe het leven is: ik weet hoe de mensen zijn. Ik weet dat we allemaal gemene zaak maken met zelfmisleiding en opportunisme, en wie meer dan overspelige geliefden? Ik heb

de tijd om erover na te denken, na de afwas, als het huis stil is en het leven voorbij tikt en er niets anders te doen valt dan me af te vragen of Bobbo en Mary Fisher bij elkaar zijn, *nu, nu* – wat is de tijd een vreemd iets! En ik denk en ik denk en ik speel hun rollen, soms die van hem, soms die van haar. Het geeft me het gevoel dat ik deel uitmaak van hun wereld. Ik, die tot niets gemaakt is. En dan belt Bobbo op en zegt dat hij niet thuiskomt en de kinderen komen uit school en een vreemde, vertrouwde stilte daalt over het huis, een dikke, witte, dempende deken die over ons leven wordt geworpen: en zelfs als de poes een muis vangt, lijkt het grauwen en piepen van ergens ver weg te komen, uit een andere wereld.

Bobbo ziet er goed uit en ik bof dat ik hem heb. De burens hebben het daar vaak over. ‘Jij boft maar met iemand als Bobbo.’ Geen wonder, voegen hun ogen daaraan toe, dat hij zo vaak weg is. Bobbo is eenachtenzeventig, elf centimeter korter dan ik. Hij is vijftien centimeter langer dan Mary Fisher, die maat 36 heeft en vorig jaar \$ 1.220,59 aan schoenen uitgaf. Desondanks heeft Bobbo, bij mij in bed, geen problemen met zijn potentie. Hij doet zijn ogen dicht. Zover ik weet doet hij zijn ogen ook

dicht als hij bij haar in bed ligt, maar echt geloven doe ik het niet. Zo stel ik het me niet voor.

Ik denk dat al die vrouwen in Eden Grove zich beter voor de gek kunnen houden dan ik. Hun eigen mannen zijn vaak genoeg weg. Wat kunnen ze anders dan met leugens leven en hun trots bewaren? Natuurlijk kunnen zelfs leugens ze soms niet helpen. Ze worden hangend in de garage, of koud en met een overdosis in het echtelijk bed gevonden. De liefde heeft ze gedood, moordzuchtig in haar eigen doodsstuipen, ranselend en bijtend en giftig.

En hoe, in het bijzonder, overleven lelijke vrouwen het, de vrouwen met wie de wereld medelijden heeft? De draken zoals we genoemd worden. Dat zal ik je zeggen: ze leven, net als ik, door de waarheid te trotseren en hun huid te harden tegen onophoudelijke vernedering, tot die even dik en koud is als van een krokodil. En we wachten op de oude dag, die alles zal vereffenen. We zijn als oude vrouwen op ons best.

Mijn moeder was vrij knap en schaamde zich voor me. Ik zag het aan haar ogen. Ik was haar eerste kind. 'Het evenbeeld van je vader,' zei ze altijd. Ze was toen natuurlijk al hertrouwd. Ze was lang geleden walgend, ver bij mijn vader